

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni Inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Ali ste ponovili naročnino na „Slovenski Dom“?

Ako je še nišče, blagovolite storiti v kratkem, da se Vam list ne ustavi.

Umazana sredstva klerikalcev.

Pri zadnjih deželnozborskih volitvah so klerikalci napeli vse sile, da so obdržali svoj mandat. Poleg najhujšega terorizma s prižnic in v spovednicah, kakor tudi nečuvnega pritiska s hudičem in večnim pogubljenjem na ženske, so se posluževali tudi takih sredstev, katerih bi se sramoval vsak cigan. Omenili smo, da je župnik Rihar enostavno **kradel glasovnice**, na katerih so bili napisani samostojni kmečki kandidati, ter jih zamenjal s klerikalnimi. Takih slučajev se je najbrž neštevilno zgodilo, toda se jih ni odkrilo, saj so bili kot predsedniki volilnih komisij večinoma župniki in klerikalni župani, katerim nobeno sredstvo ni bilo preslabo, da so le mogli klerikalnim kandidatom prigoljufati večje število glasov.

Da se je na isti način vršila agitacija, nam ni treba posebej poudarjati. Najbolj ciganske laži so se trosile okrog in klerikalni kandidati so v tem oziru bili prvi.

V rokah imamo pismo klerikalnega poslanca Dermastije, katero je pisal svojemu zaupniku v Belo Krajino, kako naj agitira in kaj naj pripoveduje neumnim bacikom. Pismo se glasi:

»Kolikor mogoče velikemu številu volilcev je sledeče razložiti potrebno:

1. Liberalci so v zadnjem deželnem zboru hoteli zvišati doklade od 40 na 100 procentov. To pa so jim zabranili katoliški poslanci.

2. Liberalci in veleposestniki so v zadnjem dež. zboru branili ljubljanski podkartel, to je tisto društvo ljubljanskih veletrgovcev, ki zaeno z glavnim avstrijskim kartelom umetno viša cene živilom, cukru.

3. Liberalni sleparski lepaki so od vlade prepovedani, ker zavajajo volilce z lažmi v zmote.

4. Deželno gospodarstvo je izborno. Od onih 10 milijonov, o katerih kriče liberalci, da so zapravljeni, ni zapravljen niti en vinar; resnica je dalje, da je teh 10 milijonov narastlo z obrestmi do sedaj na 11 milijonov. Take laži o zapravljanju deželnega denarja so kaznjive!

5. Knjižice in lepaki katoliške stranke **niso prepovedane**, ker govore resnico!

6. Uredništvo »Slov. Doma« je prevzel edini liberalni državni poslanec I. Ravnihar, tisti, ki je dal svoj glas za razporoko. Državnega poslanca ni moči prijeti, prime pa se lahko tistega, ki pogreva njegove laži.

7. Volivec mora biti do 9. ure na volišču, t. j. v volilni sobi.

8. To vse se vsakemu lahko pove, ker je gola istina.

Na podlagi teh točk, katerih vsaka posamezna je tako nesramna laž, kakor je Dermastija visok in širok, je ta človek zmagal v Beli Krajini. Ne pride nam na misel, da bi vsako posamezno laž posebej ovrgli, kajti naši bralci so sami tako razumni, da na prvi pogled spoznajo te vnebovpijoče laži. Že prva točka, da so hoteli liberalci zvišati doklade od 40 na 100 procentov, je nekaj tako gorostasnega, da bi se pošten človek sramoval to laž izreči.

Poslanec Dermastija, ki je učitelj na trgovski šoli, pa seveda nima toliko sramote v sebi, zato le obžalujemo njegove učence, da imajo takega lažnika za učitelja. Obžalujemo pa tudi njegove volilce, da so si izvolili takega poslanca.

Toda njim naj velja: **kakor so sami, takega poslanca tudi zaslužijo!**

RAZGLED PO SVETU.

Preosnova osebnega davka.

Davčna komisija, sestavljena iz članov gosposke in poslanske zbornice, se je

glede reforme osebnega davka vendar sporazumela in v sporazumu sklenila enotne določbe. Dosedaj je plačeval osebni davek oni, ki je imel najmanj dohodkov 1200 K. Ta najmanjša vsota, ali kakor se imenuje eksistenčni minimum, se je zvišala na 1600 K; prva davčna stopnja bo znašala torej v bodoče 1600 K do 1700 K, davek ostane stari (13 K 60 vin.), tudi pri drugi stopnji (1700—1800 K) ostane stari davek (15 K 20 vin.); od tretje naprej pa do 25. (1800—10.000 K) se zviša davek v smislu svoječasnih sklepov gosposke zbornice. To zvišanje znaša začetkoma le 20 v, doseže pri 12. stopnji (3400—3600 K) **eno krono**; pri 17. stopnji (4800—5200 K) **dve kroni**, in pri 25. stopnji (9200—10.000 K dohodkov) **šest kron**. Davek od dohodkov, ki presegajo 10.000 K, pa se zviša za nadaljne 3% onih davčnih postavkov, ki sta jih gosposka in poslanska zbornica v svojih prvotnih sklepih ugotovili. V vseh drugih točka (vpogled v knjige, samski davek, vprašanje amnestije) je obveljalo stališče poslanske zbornice.

S tem, da so odpravljene stare davčne stopnje od 1200—1600 K, odpade erarju nad 4.700.000 K dohodkov, je izločenih okoli **pol milijona** osebnodohodninskemu davku dosedaj podvrženih cenitov, to je skoraj 36% vseh dosedanjih obdačencev. Z zvišanjem davčnih postavkov na preostale davčne stopnje, se ta izpadek pokrije le deloma (24 milijonov kron), preostaja torej »primanjkljaj« 23 milijonov kron.

Poleg tega pa bo treba odpraviti tudi vojaške takse 1. do 3. razreda, katerim manjka sedaj, ko je odpravljen osebni davek na dohodke od 1200—1600 K, podlaga za odmerjenje.

Socijalni demokrat podžupan v Gradcu.

Dne 7. t. m. se je vršila v graškem občinskem svetu volitev dveh podžupanov. Po dveurni, deloma burni debati je bil izvoljen za prvega podžupana dr. Bercht, za drugega podžupana pa socijalni demokrat Ausobsky. Volili so ga so-

cijalni demokrati in uradniki, tako državni kakor zasebni.

Bolgarsko sobranje razpuščeno.

Kakor smo že poročali, bolgarska vlada pri decembrskih volitvah v sobranje ni dobila večine. Pri sejah se ji je izrekla celo nezaupnica. Zato je ministrski predsednik Radoslavov razpustil sobranje. Vlada namreč upa, da bo pri novih volitvah dosegla večino, in sicer zato, ker bodo volili poslance tudi novoosvojeni kraji.

Homatije v Albaniji.

Kakšne homatije vladajo v Albaniji, še je neverjetno. Princ Wied, ki je določen za albanskega kneza, še zdaj ni doli in kakor vse kaže, najbrže niti ne pojde, kajti mohamedanski Albanci ne marajo krščanskega vladarja, ampak Mohamedanca. Najrajši bi imeli Izet pašo, ki je še turški general in katerega so že mislili proti volji sedanje albanske vlade postaviti za vladarja. V ta namen je odpotovalo iz Carigrada nad 200 turških vojakov v Valono, da bi uprizorili vstajo in se polastili vlade, toda namen se jim ni posrečil, ampak parnik jih je pripeljal v Trst mesto na Albansko. Ta dežela ne bo poprej mirna, dokler ne pride pod druge države, bodisi pod Srbijo, Grško, Črno goro ali pod Avstrijo in Italijo. Divji Arnauti, vedno svobodni razbojniki, se ne bodo dali drugače ukrotiti.

Angleški prestolonaslednik.

Angleški listi poročajo, da se bo angleški prestolonaslednik, ki pride h kronanju v Atene, zaročil ali s hčerko grškega kralja, ali pa z rusko veliko kneginjo Tadjano.

SLOVENIJA.

Pozor našim cenjenim naročnikom! V zadnjem času nam prihaja nekaj izvodov »Slovenskega Doma« s kratko opazko: »Nazaj!«, pisano očitno z eno in isto roko na pasici. To pa posebno iz kamniškega Krekovega okraja. Z večine so znani naprednjaki, od katerih ni misliti, da bi pošiljali list nazaj. Ker so po deželi poštni nabiralniki v rokah župnišč, je to zelo sumljivo in upravičeno domnevamo, da so tu vmes nepoklicane roke. Oni naročniki, ki lista ne bodo prejeli, naj nam to nemudoma sporoče, da damo to nečedno manipulacijo na višje poštno mesto v Trst.

Taki naročniki, katerim bi vsled tega list izostal, store najboljše, da nam pošljejo svojo pritožbo potom druge pošte v svojem okraju, da nam pride taka pritožba sigurno v roke. Pokazati hočemo, da ima nad poštami besedo poštno ravateljstvo v Trstu — in končno — sodišče.

s Pozor samostojni volilci na Notranjskem! Volitev deželnozborskega poslanca namesto umrlega dr. Žitnika bo kmalu razpisana, zato je treba že zdaj pričeti z delom za volilno borbo. Vsem je še v spominu, da je v tem volilnem okraju samostojnemu kandidatu manjkalo le malo glasov, da ni prodr. Edino priljubljenost dr. Žitnika je tedaj onemogočila izvolitev naprednih kandidatov. Gostinčar, ki ga bodo klerikalci zdaj kandidirali, je velika ničla proti Žitniku, zato se moramo z vso silo vreči na ta okraj, kjer imamo jako ugoden položaj, da zmaga samostojni kandidat.

s Iz deželnega odbora. Na predlog dr. Lampeta sklene klerikalna večina, da se »Slovenski Narod« ne naroči več, ker ni hotel priobčiti znanih uradnih popravkov deželnega odbora!! — **Kmetijsko-kemično preizkuševališče** se je s 1. januarjem 1914 prevzelo v deželno upravo. Ker pa še nima dovoljenja za preiskavo živil, se bo rešitev te nujne zadeve urgirala. — **Okrajne cestne odbore**, katerim se obenem določijo uradni sedeži, se pozove, da vrnejo deželnemu melioracijskemu zakladu dovoljene zneske potom najetja primernih posojil. — Vzame se na znanje, da je vlada dovolila za **prosekturo** v deželni bolnišnici (bakterijologično-diagnostične preiskave) letni prispevek 8000 K. — Na prošnjo **občine Moste** za priklopitev Zelene jame mestni občini ljubljanski ter za inkorporacijo onega dela občine Dobrunje, ki leži med Ljublanico in Grubarjevim kanalom, se pozoveta prizadeti občini na izjavo. — Deželno vladu se naprosi, da razpusti občinski odbor v **Slavini** zaradi ponovne »upornosti«! — Zadeva baje nepravilne volitve članov volilne komisije za deželnozborske volitve v občini Št. Janž se odstopi državnemu pravdnistvu! — K stroškom vodovoda v **Repnjah** v proračunjenem znesku 15.000 K se dovoli 30% deželni prispevek. — **Mlekarski zvezi**, ki je sedaj baje v tehničnem in komercialnem pogledu v redu, se izplača podpora 10.000 K. — **Slamnikarski zadrugi v Mengšu** se dovoli podpore 3000 K. — Kranjski učenci **Zadružne šole** dobe podpore 1000 K. — Dovolijo se podpore sledečim gasilnim društvom: Mošnje 400 K, Boh. Bistrica 400 K, Dovje 300 K, Rovte 300 K, Hruševje 300 K, Selce 200 K, Sorica 100 K.

s Belokranjska železnica. Hrvaški del te železnice Karlovec-Bubnarci je že odprt. Vlaki vozijo trikrat na dan. Vožnja je prav prijetna in zanimiva.

s Dr. Fran Ilešič — vseučiliški docent v Zagrebu. Ban baron Skerlec je podelil na predlog profesorskega zbora modroslovne fakultete dr. Franu Ilešiču, profesorju II. državne gimnazije v Ljubljani, dovoljenje, da sme predavati o slovenskem jeziku in književnosti na modroslovni fakulteti hrvaškega vseučilišča. — Dr. Ilešič bo imel samo vsako soboto preda-

vanja na vseučilišču v Zagrebu. Ostal bo tudi vnaprej profesor v Ljubljani.

s Še vedno Vodiška Johanca. Johanca je bila za svoje sleparije obsojena na 10 mesecev ječe; vsi oni, ki so ji pa pri teh sleparijah dajali potuho, so pa prosti, med njimi reški kapucini in škofa Stadler in Jeglič. Najlepše pri tem pa je, da se klerikalni listi »Slovenec«, »Domoljub«, »Gorenjec« itd. branijo Johance in pravijo, da duhovščina ni prav nič sokriva njenih sleparij. Po vsej sili hoče dokaze, ki so se pri sodišču dognali, ovreči, oziroma jih čisto zatajiti. In vendar je slučaj Johanca in njena telečja kri **največji verski škandal**, ki se je v zadnjih letih zgodil v Evropi. Povsod drugod bi bili duhovniki, ki so podpirali in sodelovali pri tem škandalu, nemogoči in bi verno ljudstvo samo zahtevalo, da se jih odstrani. Toda pri nas, kjer so mogoči različni Kreki, Šusteršiči itd. kot prve glave v deželi, o, pri nas je vse mogoče in neumno zaslepljeno ljudstvo še nadalje trpi, da mu klerikalci natvezajo najnesramnejše laži na nos. Duhovniki bodo čisto enostavno pridigali: Liberalci so krivi Johančine sleparije, oni so se norčevali iz syetih Kristusovih ran, kakor se ni nihče še norčeval, in ubogo tele, naš zabiti klerikalec, bo to veroval, kakor je poprej veroval v Johančine čudeže, ki so mu jih duhovniki opisovali. — Poučite no vendar ljudstvo na deželi, kakšno hudodelstvo so zakrivali duhovniki s škofom na čelu na veri, v tem slučaju vendar ne more nihče ugovarjati.

s Babjevernost med našim ljudstvom. Pretečeni petek se je vršila pred okrožnim sodiščem v Novem mestu zanimiva razprava proti ciganki Josipini Grilovi. Ciganka je bila obtožena, da je osleparila Terezijo Kuharjevo za deset kron s pretezo, da ozdravi kravo, ki jo baje »matrajo« copernice. Ciganka Grilova je stara 30 let in pristojna v Št. Lampret pri Zagorju. Od celjskega glavarstva ima dovoljenje, da nastopa kot muzikantinja in pevka. Ona, cigan Brajdič in njen triletni otrok so prenočevali pred Božičem pri Kuharjevih na Stojanskem vrhu. Ker je isto noč zbolela Kuharjevina krava in sta gospodar in gospodinja dejala ciganki, da napade bolezen kravo vsake kvatre enkrat, kar povzročijo copernice, je Grilova dejala, da se »panajo« copernice z molitvijo in mašami. Naročila je Kuharjevini, naj molita križev pot na pokopališču in sicer pred polnočjo. Kuharjeva nista hotela tega storiti, ker sta se bala, zato sta dala ciganki 6 K za molitev na pokopališču in za maše. Denarja seveda ni oddala za maše, temveč je izjavila pred sodiščem, da bi bilo to neumno in da so neumni ljudje, ki še verujejo v take stvari. Čez nekaj časa je prišla ciganka zopet v hišo in gospodinja jej je povedala, da je videla v hlevu »šajn«. Ciganka jej je povedala, da je »šajn« znamenje, da čuva velik star hudič »šoc«. Obenem se je ponudila ciganka, da

prežene hudiča in dvigne »šoc«, za kar je bilo treba žrtvovati zopet nekaj za maše. Kuharjeva jej je dala iznova 4 K in dva petelina. Ciganka je namreč dejala Kuharjevi, da bo jedla z velikim hudičem kokoš. Seveda je bila ta pojedina s hudičem le pretveza za lahkoverno Kuharjevo. Kuharjeva je obljubila ciganki še 20 K, če prežene hudiča. Na sveti večer je prišla ciganka po to nagrado, a Kuharjevi so jo privezali na mizo in nato je prišel orožnik, ki je aretiral sleparsko ciganko. Ogoljufana gospodinja Kuharjeva je izpovedala kot priča, da je res verjela, da »matrajo copernice« njeno kravo in da je verjela tudi bajko o velikem hudiču. »Šoc« je pa prepustila Kuharjeva ciganki, če prežene hudiča. Na vprašanje predsedniov, kako da je kljub temu, da je vse verjela ciganki, to privezala in poslala po orožnike, pravi Kuharjeva: »Glede starega hudiča sem bila v velikih skrbih. Nisem imela miru in šla sem k izpovedi. Kaplan mi je dejal, da ni v hlevu ne copernic, ne hudiča, ampak, da ima krava »kvaterne muhe« (!). Ciganka je bila obsojena na šest tednov strogega zapora in na povrnitev 10 K in obeh petelinov. — Ta razprava zopet kaže, v kakšni srednjeveški temi še tava naše ljudstvo in da je ravno duhovništvo, ki drži ljudstvo v temi.

s **Iz Amerike.** Vlak je povozil v Clevelandu rojaka Janeza Lazarja, doma iz Lokve. Bil je takoj mrtev. — V Lincolnu je električna železnica ubila Ignacija Jakobiča, doma iz Brezovega dola. — Umrl je v South Chicago gostilničar Jožef Kompare starejši, doma iz Metlike. — V New Yorku je umrl rojak France Marok iz Koštanjevice na Dolenjskem.

Hudi konec zamore vzeti izprehod, na katerem smo si pridobili začetkoma neznatno izgledajoče prehlanje. Najprvo je samo mali nahod tu, potem pride malo hripavosti, potem čutimo nekaj bodenja v rami, in kdo ve, kako bo končalo! Tu je pač res sreča, da imamo Fellerjev slin razstopivši, bolečine odpravljajoči zeliščni esenc - fluid z znamko »Elsa - fluid« doma in da zamoremo vsled tega nesrečo pregnati. Fellerjev fluid pa naj bi se nahajal tudi v vsaki hiši! Saj stane 12 steklenic samo 5 K franko pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsin trg št. 318 (Hrvaško).

LJUBLJANSKA OKOLICA.

Ij **Št. Vid nad Ljubljano.** Telovadno društvo »Sokol« v Št. Vidu nad Ljubljano ponovno vabi vljudno vse prijatelje Sokolstva k predpustnici, ki jo priredi v nedeljo, dne 18. januarja t. l. v gostilniških prostorih br. Fr. Šuštršiča, vulgo pri »Slepem Janezu« v Žapužah. Na sporedu sta burki: »Ne kliči vruga!« in »Mutasti muzikant«. Po igri ples in prosta zabava. — Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo »Sokolskega doma«, se vsi prijatelji Sokolstva vljudno vabijo. — **O d b o r.**

DOLENJSKE NOVICE.

d **Sv. Gora pri Litiji.** Na Sv. Gori imamo sedaj misijon. Misijonar grozno s prižnice grmi, kakor bi se svet podiral. Nasilen je pa tudi kakor ribenški rešetar s svojo suho robo. Ukazujejo, da mora vsaka hiša v župniji imeti »Domoljub« in »Bogoljub«, bog pa varuj v kako hišo »Slovenski Dom«. Nad tako hišo bo sam lucifer kraljeval z vsem proklestvom. Lovšin pravi, da ne more dati takemu odveze, ki ima »Slov. Dom«. Ne delajte se tako smešnega! Ali veste, da se vam že krave rogajo? Zakaj pa potem silite, da morajo vsi k vam k spovedi in k maši? Pojte, gosp. Lovšin, mi bomo brali, kar bo nam prav!

d **Vače.** J a n č e: Kadar bo luna gor jemala, pa res ne grem več v cerkev. — J a n e z: Jaz tudi ne. Rajši bom doma mašo bral, da mi ne bo treba v cerkvi na tihem kleti, ko Majdič nori in razbija po prižnici, namesto da bi božjo besedo razlagal. — J a n č e: Na vsezadnje pa nam le tudi Majdič nekaj koristi. On skrbi za razširjenje našega lista »Slov. Dom« skoraj bolj kakor mi. — J a n e z: A-a-a. To pa ne bo res. Na prižnici vedno vpije čez nje kakor jesihar. — J a n č e: Pa je le res. Zadnjič mu je pisal neki kaplan, naj mu preskrbi v zaprti koverti avgustovo številko »Slov. Doma«. — J a n e z: Ta je pa dobra. Mi ga ne memo brati, a on ga razpošilja okrog. — J a n č e: Ali si bral zadnjič v »Domoljubu«, kaj je potrebno za nebesa. Predno umreš, vprašaj, če so klerikalci zmagali, in se veseli njihove zmage — pa Bog oče te takoj z največjim dopadanjem potegne v nebesa. — J a n e z: Današnji duhovniki pa res ne poznajo več prave vere. »Domoljub« beri in klerikalno voli in v cerkev ter k spovedi je vseeno, če greš ali ne — pa boš zveličan, in če še poštene ljudi v »Lažljub« blatiš, pa ti gotovo dodeli Bog — sveti — duh na onem svetu vse svoje darove. — J a n č e: Saj naš Majdič ne blati vselej, le takrat, kadar — pač — no luna svoje milosti skozi dimnik v kaplanijo siplje. Da bi bil bolj varen pred njo, — hoče imeti železna vrata, — pa menda ga tudi te ne rešijo. — J a n e z: Če so mu železna vrata tako pri srcu, zakaj pa ne gre na Studenec? — J a n č e: Kmet plačuj, beneficijat pa naj se za železnimi vrati v kaplaniji z luno bigeca. — J a n e z: V svojem stanovanju naj bi bil v beneficijumu, tam bi mu že privoščil železna vrata. — J a n č e: Prav govoriš. Tam bi morda spoznal, da mi njega živimo, ne pa on nas, kakor sam pravi. — J a n e z: Jaz se pa nič preveč ne čudim, da tako rad zabavlja. Bog je ustvaril živali in je vsaki dodelil svoje lastnosti in glasove. Pes človeka oblaja in grize, revček osliček pa riga svoj i-a, ker drugega ne zna. Nihče se ne žalosti zato, ker je pač vse tako ustvarjeno in ravnotako se ne

smemo čuditi, če je Bog združil v nekaterih ljudeh lastnosti raznih živali.

d **Iz svetogorske fare.** Trdno napreden gospodar je dobil od svojega sorodnika-duhovnika pismo, ki bi ga bilo škoda izročiti pozabljivosti. Del tega pisma se glasi:

Spoštovani!

Zelo neprijazno pismo sem dobil zadnjič od tebe. Zato se je moj naslov izpremenil »dragi« ali »preljubi« v »spoštovani, kakor ga rabim proti tujim ljudem ali navadnim znancem.

Jaz nisem zadnjič tebi nič neprijazno pisal. Samo na pravo pot sem te hotel obrniti in to iz ljubezni. Govoril sem ti to, kar sem govoril že toliko in toliko svojim faranom. Pa je že tudi nekaj zalleglo. Naša fara je bila liberalna od nekdaj. Prvič je sedaj zmagala naša stran-ka. Ljudje si dajo kaj dopovedati, če se jim resnica pove.

Ti pa si torej ostal, kar si bil. Vsi Ložani so na našo stran volili, samo ti si dal svoj glas zagorskemu apneničarju, ki tako ljubi svetost prisega, in si dal popisati glasovnico Boltinu, ki je istotako ljubitelj svetih priseg.

Tu se vse neha. Naj ti še povem, kakšni so pri nas liberalci. Na shodu so vpili nad menoj, da sem prašič, pijanec, osel, norec, šema, brezverec, smrkavec. Pa nisem maral nobenega tožiti. Na dan volitve se jih je pa enih pet z menoj pričkalo in sem jim jaz nazaj zabrusil: Kdo pa so na liberalni strani? Kar je slabih ljudi, so pri liberalcih! Kjer je kak pijanec, zapravljevec ali pa tudi kurbir, ni na naši strani, ampak z liberalci drži. 50 mož me je slišalo, da sem to govoril in da posebej nisem nikomur nič žalega rekel. Koj drugi dan me je že tožil nek kovač, da sem njemu rekel kurbir, in njegov prijatelj liberalci so rekli, da bodo to prisegli. Ni mi preostalo drugega, kakor da sem se vglihal in plačal po nedolžnem 50 kron. Hoteli so jih imeti še celo dvesto. Če bi se ne bil vglihal, bi bil pa še advokatu dal 200 kron.

Taki divjaki so naši liberalci. Naši ljudje so bili neizrečeno veseli, ko smo jih enkrat ugnali...

Ti pa torej cokljaš za njimi. Miha, moj brat, je bil tudi tvoje sorte, pa si je dal kaj dopovedati. Ubogal me je in se je pred kratkim dal zapisati v katoliško knapovsko društvo sv. Barbare.

Prej sem ga imel rad, sedaj ga imam še rajši. Tebe sem imel tudi rad, a te ne bom imel, dokler boš dajal svoj glas divjakom. Samo to ti rečem: Ti ne moreš drugega vedeti kakor to, kar od drugih slišiš, ker ne znaš brati. In ti torej raje poslušaj falote, kakor poštene ljudi. Kdor falote posluša, je sam falot.

Z Bogom

O m a k n a.

Ostalo so bile družinske zadeve, a vmes je omenil, da liberalci včasih trdijo, da Kristusa sploh na svetu ni bilo in da pravijo, da je bila Marija vlačuga. — Dovolj žalostno, da katoliški duhovnik v času, ko je Johanca povedala, da je pod patronanco njegovega nadpaštirja uganjala svoje sleparije v vodiškem farovžu, trdi o naprednjakih stvari, ki jih pred sodnijo ne bi mogel nikdar dokazati. To pismo je najlepše izpričevalo, da klerikalna stranka z resnico ne pride nikamor. Dalje tudi omenja, da misli 15 njegovih faranov prestopiti v drugo vero. Jasno izpričevalo o njegovem duhovskem delovanju. Seveda temu vročerkvemu petelinu ne bo odšlo za služeno plačilo. — Kdo je ta Omahna? To je kaplan v Boštanju, pa je doma iz naše fare — pravi kikeriki iz Krekove šole. — Da pa bo vedel, v katerem taboru so ljubitelji svetih priseg, omenimo par slučajev iz naše fare — torej lastnosti njemu znanih ljudi. Svetogorskega Lovšina je Kamila tožila, ker je imel predolg jeziček. Priče so bile na razpolago. Lovšin je seveda korajžno tajil, kakor berač uši. Kako si pomagati? Ribenčanov obergrenadir Vertačnik ali s pravnim imenom Franc Vozel iz Gole gre k ženi gospodarja Ivana Cirar v Rovišah št. 9 in jo straši, da naj pazi njen mož, kaj bo govoril, da ne zasluži tri mesece. Posledica je bil domač prepir in končno Cirar ni šel pričat, dasi je razločno slišal Lovšinove besede. — Drugi joger Prašnikar, s pravnim imenom Janko Zajec iz Kostrevnice št. 20, je nagovarjal pričo Janeza Grabnar iz Kostrevnice št. 18, naj ne govori proti Lovšinu, če je tudi kaj slišal, ampak naj drugače zasukne. — Svetost prisega ljubi Vranovec iz Podbukovja, ki je dal volilcu Egidu 7 K, da bi ga pred sodnijo »ven jemal«, ker mu je dostavil popisano glasovnico. Franc Vozel iz Golč št. 9 je v Tirni podpisal klerikalnega kandidata na glasovnico brez volilčeve volje, ker ga ni bilo doma, ampak so glasovnico dali Vozlu otroci. To izpričajo prebivalci hiše št. 18 v Tirni in sosedje, ki jim je stvar znana. Na okrajno glavarstvo je že bila podana ovadba o tem slučaju — pa klerikalci hočejo menda prizanesti.

Tu se špegla, ljub' Omahna,
delikatesa to je žmahtna!
(za državnega pravdnika).

Če pa hočeš vedeti, kje so k

pa vprašaj Majdičevega komerata Titusa ali pa hotiškega župana in fajmoštra, ali pa peškega župnika, lahko tudi moravške gospode in posebno še profesorja Kreka! To so možje, ki ti lahko natančno naslikajo stranko k in dobro pazi, če nisi poleg Lovšina in Majdiča tudi ti v njihovi družbi. V kateri stranki so sleparji (to vprašaj znanega Riharija!), k itd.? Ali vidiš, kako samega sebe biješ po gobcu. Johanca in Krek sta haupt-liberalca — kaj ne da? — To pismo pa je tudi dokaz, da mi kmetje nismo zrasli med rib-

niško koruzo, da bi bili na razpolago svinjam.

d **Vače.** Kakor že večkrat, se je »Domoljubov« dopisnik tudi sedaj spomnil moje osebe. Dopis je tak, da se mu vsak pameten človek smeje in zato mi bo vsakdo pritrdil, da je najbolje, če se držim načela:

Kaj mene briga,
če osel za menoj riga.

Ne zaradi sebe, ampak zaradi svojih gostov, ki jih je lažnjivec napadel, sem se odločil, da javno odgovorim. Vsi gosti lahko potrdijo, da se v moji gostilni ni nobena ženska napila, da bi vsled tega ležala v grabnu. Če pa je bilo res, da je katera ležala v jarku, bi bilo dobro, da bi hinavec natančno navedel, kje je bila in kaj je on pri njej ponoči v jarku iskal. Jaz in moji gosti dobro vemo, v kateri zaski se je dotični dopis kopal. Taki napadi meni ne bodo škodovali. Če bo treba, povem drugič kaj več. — Vače, dne 12. januarja 1914. — Anton Zarnik, posestnik in gostilničar.

d **Hotič.**

V župnišču so sejo imeli,
kako bi spet kmeta ujeli.
Župnik načrte je sam koval,
županstvu slavnemu spisati dal.
Potlačiti pa vendar mogoče ni,
kar ljudstvo o vas okrog govori.
Kje so sedaj pobožne žene?
Kje so sedaj nedolžne device,
ki bi vas župnik še zagovarjale,
zgubljeno vam čast nazaj dajale?
Johanca v Ljubljani v ječi sedi,
ne pa v Kamnik, kot rekli ste vi.
Kar vi počnete, pohujšuje še bolj,
zato pa vera mora navzdol!

d **Studenec pri Krškem.** Na novega leta dan je naš župnik javno razleco govoril, da vsem od srca odpušča: živim, brez izjeme in mrtvim želi večni mir! Ko bi se to v resnici in v dejanju zgodilo, bi mi bili jako veseli, zato smo upali na popolno spravo in složno skupno delovanje v korist cele fare. Ali žalibog, da ni ostalo pri tem. Dne 4. januarja t. l. je župnik razleco obsojal napredne časopise in tudi »Slovenski Dom«, češ, da so vsi ti listi veri nasprotni. Kdor jih bere, ne bo na katoliški podlagi pokopan in se mu ne bo zvonilo. Če se čitatelj imenovanih listov ne bo v pričo dveh mož popolnoma odpovedal časopisom, se mu ne bo podelila sv. zadnja popotnica in vsak tak se je sam izobčil iz sv. katoliške cerkve. Tak tudi ne sme biti niti krstni, niti birmanski božer. — Kje so Kristusovi božji namestniki?! Zastonj jih danes iščemo. V razlaganju sv. pisma po dr. Kreku v 12. knjigi str. 332—334, se čita, da so pripeljali grešnico pred Kristusa. Ali je Kristus grešnico obsodil? Ne! Ob drugi priliki je Kristus rekel svojim poslušalcem: Ne sodite, da ne boste sojeni; kateri sodi, je že sojen! — Gosp. župnik, ali veste za to sv. pismo? Mi smo prepričani, da ti listi niso nasprotni veri in katoliškemu načelom, na-

sprotni so pa vaši politiki in vašemu gospodarstvu, ker ne znate drugega, kakor zapravljati in pohujšljivo gospodariti, da se pri koritih maste vaši privrženci, vsi drugi pa naj bi stradali. Le tako naprej, g. župnik! Sejali ste veter v fari in želi boste vihar, kajti mi se hočemo ravnati po pravi kmečki politiki, ne pa da bi jo vi nam vsiljevali. Vi nas učite vero in krščanske resnice, za drugo se pa ne brigajte!

d **Telče.** Kakor stekel pes je zopet zacvilil dopisnik iz škocijanskih hribov v »Domoljubu«, malo povohal, parkrat ugriznil, stisnil rep med noge in šel — brez podpisa. Gotovo bi ti ne odgovarjal, ker pa me naravnost prosiš, naj ti povem sledeče: Vedno še sanjaš, kakor kak otrok, o kandidatu, za katerega se nisem jaz nikdar ponujal, pač pa sem delal na to, da smo volili, kakor smo sami hoteli. Nadalje mislim, da ni bila ravno moja hiša zadnja, kar se tiče cerkvenikove bere, ponavljam pa še enkrat in zadnjikrat, da za take ljudi, kakor je Hrovat, nimam ničesar. Kadar se bo bolj brigal za cerkev, pa manj za druge, zelo, zelo nepotrebne stvari, potem pa ja. Če mu kaj ni prav, naj gre k sodniji si iskat pravice. Končno želim in zahtevam v prihodnje popolen mir, ker je dovolj podlo, take oslarije po »Domoljubu« vlačiti. Če imaš še kaj na srcu, pridi k meni in mi potoži, zapomni si pa: Čim bolj kdo grize, tem bolj ga bole zobje, sčasoma pa se lahko strejo.

Ivan Mrgole.

d **Telče.** Sram me je, da moram na take kozlarije odgovarjati, še bolj sram naj bo dopisnika, ki zna tako nesramno lagati, najbolj pa naj se sramuje on, ki take laži okrog raznaša. Čudno se mi zdi, kako more kdo vtakniti mene v stvar, ki me nič ne briga. Nikdar nisem prosil za dvorazrednico, ampak krajni šolski svet. Pribijem pa tudi to, da se je to zgodilo na pritisk okrajnega šolskega sveta. Sam nadzornik se je izrazil o potrebi dvorazrednice in je naravnost rekel, da mora biti. Ali mi je mogoče dopisnik že nevoščljiv, ker si bom s tem koval srebrne kronce, če bo dvorazrednica; naj se nikar ne boji, pri tem gotovo ne bom obogatel.

Franc Jermančič.

d **Iz Škocijana.** Glede zadnjih volitev je bil pri klerikalcih večji strah, kakor bi si kdo mislil. Pred kratkim sta hodila dva človeka od Sevnice čez naše hribe. Pred Škocijanom ju je prestregla noč in prenočevala sta na Dolih v gostilni. Zvečer sta se z gostilničarjem pogovarjala o minulih volitvah in ta je, misleč, da ima klerikalca pred seboj, rekel: Kako bi kmalu pri nas zmagali liberalci, pa je vendar Bog dal, da smo mi ostali na površju. Kaj bi že zdaj bilo, ko bi oni zmagali. Popotnika sta drugi dan povedala, kakšen strah je imel gostilničar pred liberalci. Jaz pravim, ljubi Janez, da te je lahko sram tega. Če si kmet, bi bil kmet le v tvojo korist izvo-

ljen. Ali se zato bojiš Zupančiča, ker slišiš župnika in kaplana vpiti nad nami, da je on nevernik. Vprašaj vendar kakega pametnega človeka, ki je z njim občeval. Koliko nas je že pri njem postajalo, ko smo se vozili v Ljubljano. V njegovi hiši smo videli vse polno božjih podob in molek s kakor oreh debelimi jagodami. Če bi bil grešnik in nevernik, bi to že davno ven zmetal. Veliko bolj pametno bi bilo, ko bi bil on naš poslanec, vsaj ne bi skakal na prižnici, vsako nedeljo vpil nad nami ter ne bi kalil zakonskega in družinskega miru. Koliko sovraštva pa povzročajo sedaj duhovniki po celi deželi. Postave nam dajo pravice, toda klerikalci in duhovniki nam jih z lažmi vzamejo iz rok. Držimo kmetje, skupaj in pridno naročamo »Slovenski Dom«, ki edini drži z nami in nas skuša rešiti iz klerikalnega brezdnja.

d **Škocijan.** Pri nas razsaja od Novega leta sem škrlatica. Slučajev je okrog 60, umrlih že šest. Noben vrag pa ne zahteva, da bi se šola zaprla. Več kot polovica otrok manjka v šoli, starši se jih iz bojazni, ker bolezen rapidno narašča, ne upajo pošiljati v šolo. Razširila se je celo v raško občino; na Zameškem se širi epidemija med starejšimi. Mnogi pa puščajo mrtvece na mrtvaškem odru, otroci in odrasli pa za pogrebi! Sanitarna oblast, kje si? Šolsko vodstvo, kje si? Ali je to čudno? Kaplan Škrbec in Komljanec pa sklicujeta shode otrok, ki so včlanjeni v nekem »Vrtcu«. In to v tem kritičnem času. Ali je tem ljudem res vse dovoljeno; so li res sakrosanktni?! Prvič pospešujejo širjenje te krute bolezni; starši otrok ne puste v šolo, kaplan pa nasprotno razprižnico sklicuje shode! Drugič je pa šolarjem po zakonu prepovedano, udeleževati se kakršnihkoli shodov, kamo - li takih. Kaj pravijo k temu merodajne oblasti? Kaj namerava ukreniti vočigled tej nedopustnosti častiti dekanat in ordinarijat? Naj malo poučita te ljudi, sicer storimo resnejše korake!

d **Romar po topliški fari.** Med takimi pogovori sva prišla do topliške šole. Tam naju neki gospod vljudno pozdravi s »Hvaljen bodi...« Vprašam moža, kdo je ta gospod, ki tako po katoliško pozdravlja? — To je gosp. nadučitelj Matko. — Kaj je on tudi na katoliški podlagi? Mhm. No ja, kakor se vzame. Je dober kristjan, hodi rad v cerkev in lepo krščansko živi, pa vendar ga topliški župnik sovraži za liberalca, ker mu noče lizati po marijno-deviškem olju blagoslovljene roke. O, to je križ, velik križ z našo duhovščino. Kam smo prišli!? Glejte, dragi moj romar, čez 60 let sem že star, veliko sem doživel na svetu, ampak kaj takega pa še ne, kakor se zdaj godi. Saj sem tudi poznal duhovne, ki niso bili svetniki in so grešili kakor mi, če je to namreč greh, da si ga človek časih malo čez mero privoščil, pa da tudi ženskam stori kakšno dobro delo usmiljenja,

če mu le ne dajo miru. Ampak, ker so bili gospodje v svesti si svojih lastnih slabosti, tudi nasproti nam prizanesljivi, smo vse take grehe radi pregledali, spoštovali smo jih, radi smo jih imeli in oni nas. Bili smo res kot ena čreda, en pastir. V cerkvi smo slišali samo božjo besedo, o tem, kaj je politika, še vedeli nismo. Zdaj je pa taka reč nastala. O razlaganju božje besede sploh ne slišimo več. Sama politika, samo zabavljanje, samo hujskanje slišimo nedeljo za nedeljo v cerkvi. Jaz sem sklenil, da sploh ne grem več v cerkev poslušat neumnosti. Bojim se, da bo ljubemu Bogu ta sprememba hiše božje v navadno politično beznico vendar enkrat preveč, pa bo udaril pastirja in z njim vred tudi tiste, ki ga poslušajo in mu s tem dajejo priložnost, da uganja svoje burklarije naprej. Veliko bolje bi bilo, če bi pametni ljudje ostali doma, pa bi vzeli evagelij v roke, in kdor je bolj moder, drugim razlagal pomen evangelija. — Saperlot, sem dejal sam pri sebi, ta mož je pa globoko pogledal v hinavsko politiko naše duhovščine. Če bi jih bilo le še več takih med kmečkim ljudstvom, pa bi bilo kmalu drugače. Na glas sem pa dejal: Vidite ljubi mož, pometno misel ste izrekli. Če bi kaj takega res storili, bi ne bilo nič proti naši veri, ravno nasprotno; to bi ravno tako storili, kot so delali apostoli in sploh vsi kristjani v prvi, res krščanski cerkvi. V tistem času so bili kristjani gotovo bolj verni in bolj pobožni, kakor so dandanes, pa vendar niso imeli še svoje cerkve ne. In so imeli prav, kajti Kristus sam je učil, da je njegova cerkev vseposvod, koder se oznanjuje njegov nauk. Zemlja so tla, nebo pa strop njegove svete cerkve. In kjer se združita dva v mojem imenu, je še izrecno poudaril, tam sem jaz v sredi med njima. On sam je imel najlepše pridige najraje kar pod milim nebom, na poti, na cesti, ali koder je že hodil. Da je šel tudi v judovski tempel, to je storil samo, da ni dal povoda za pohujšanje. Pa tudi tam ni bilo tako, kakor v naših cerkvah, ko samo eden govori in to svojo oblast izrabi, da lahko brez kazni svoje vernike pred Najsvetejšim ozmerja za proklete barabe, falote, lumpe itd. Tam v judovskim templjih je potem, ko je eden razlagal sv. pismo, tudi kdo drugi prišel do besede, prav tako, kakor je pri nas na zborovanjih, kjer se pretresujejo važne javne zadeve. Po njegovi smrti so tudi njegovi učenci delali tako. Zbrali so se v eni hiši, tam poslušali katerega navzočih apostolov, potem pa je prišlo do splošnega razgovora. Po molitvi so sedli za mizo in skupno zaužili skromno hrano. Kruh in vino v spomin na Kristusovo zadnjo večerjo, to je bilo njih obhajilo. — Mož je kar strm, ko sem mu to razlagal. Slišite, je dejal, vi govorite resnico, saj o teh stvareh sem že nekje v sv. pismu bral, pa človek vse premalo misli, ko bere. Vi morate enkrat priti k nam, da nam boste to še bolj natanko razložili. Oče, prav rad storim to,

ne bom vas nič slabega učil, vse, kar bom povedal, je v sv. evangeliju zapisano. Zdaj pa z Bogom! Grem obiskat gosp. župnika, s katerim sva še od vojakov dobra prijatelja. Sem radoveden, če se je mož kaj predrugačil med tem časom, ko je puško in bajonet vrgel v koruzo in »cugsfirerja« zamenjal z župnikom. No, boste že videli, je dejal mož pri odhodu. Če boste kaj kmalu odpravili ali pa če gospoda župnika ne bo doma, pa pridite kaj k Dolfetu pogledat. Slišite, ta je šele zrel, ta, da ga kdo takih romarjev pošteno v roke vzame. Obljubil sem možu, da če bo mogoče, pridem k Dolfetu, pa sva odšla vsaksebi. Župnik mi je bil že nasproti prišel. No, kaj pa sta imele tako važnega, da sta toliko časa stala pod lipo, me je po prvem pozdravu skoro nevoljno vprašal. O, nekaj prav resnega, kar bi morda tudi tebi ne škodilo. Si ga pa že zopet kaj hujskal proti nam božjim namestnikom, kaj ne? Vsaj ti si bil še kot vojak goreč misijonar za staro krščanstvo. Ej, veš kaj Francelj, če si zdaj prav župnik, jaz pa le ubogi romar, ampak za pridigo tebe pa še zmerom vtaknem v koš. Če bi bili le vi sedanji duhovniki tako, kot so bili prvi, pa bi bilo bolje, kakor je. — Kako sva nadaljevala, o tem prihodnjič.

d **Sv. Križ pri Kostanjevici.** Kakor se čuje, bo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo v kratkem razpuščeno. Ustanovljeno je bilo leta 1901. takrat, ko še ni bila politika tako v modi kot danes. Društvo je bilo vedno in povsod, kadar je šlo »bližnjemu v pomoč«, skoraj prvo na licu nesreče. Moštvo je bilo izurjeno in vztrajno, kot je še danes. Toda čas hitro beži. Nastopila je doba, do mora biti vsako nepolitično društvo politično. Osnovala se je nova »Gasilska zveza«, katera potrebuje članov. Ker se društva niso hotela slepo vdati tej novi politični zvezi, katero nadzoruje deželni odbor, je začel slednji deliti podpore le onim društvom, ki so včlanjena v tej zvezi. Načelo, katero zavzemajo nekateri deželni odborniki: »kdor je z nami, smo tudi mi z njim«, bi bilo sicer pravo, če bi veljalo to tudi pri pobiranju 3% zavarovalne doklade; a ker mora to doklado plačevati vsak zavarovanec v gasilski sklad, ne glede na politično naziranje, je to krivično. Tukajšnja požarna bramba je bila ena najenergičnejših v krškem okraju. To se je skazalo pri vsaki priliki in vsak — kdor je le enkrat videl to društvo v ognju, bo mirno temu pritrdil. Tudi podporo je prejemale do zadnjih par let. Sedaj pa, kar od nikoder nič! Prosilo se je na deželni odbor, prosilo se je na županstvo, a nič in nič. Tukajšnji občinski odbor je pretečno leto sklenil podariti društvu 200 kron. Tozadeven sklep je bil pa kasneje ovržen; vzroka za to ne poznamo. Društvo ima dolg. Brizgalna, Gasilni dom in druge potrebščine stanejo precejšnjo vsoto denarja. So pa še drugi izdatki, in če od nikoder prispevkov in podpor ne bo, nastane »pasiva«. Ker ni upati na kako pod-

poro, bodisi od strani deželne odbora ali od županstva, je naravno, da se društvo mora razpustiti. Glasom pravil pripada ves inventar tukajšnjemu županstvu. Svoj čas je baje apeliral deželni odbor na tukajšnje županstvo, da naj pregovori načelnikstvo požarne brambe za pristop k novi gasilski zvezi. Ker se županstvu to ni posrečilo, bo sedaj ta želja brez vseh zadreg dosežena. Torej na delo za blagor stranke!

d Škocijan. Vsekakor je koristno, da malce ilustriramo, kako blaži in uglaja naravnost neznosne razmere po fari nesramno početje naših političnih petelinov. Od teh ljudi je naravnost infamno in zlobno, če iz tega, kar so pregrešili fantje med sabo, sodi in blati ljudi, ki nimajo niti najmanjšega stika ne z enimi, ne z drugimi. Sicer dobro vemo, zakaj je toliko srdite jeze in maščevanja, ki se zrcali v besnih dopisih po »Domoljubu«. Dobro je, da poštene ljudje ne dajo dosti ali pa nič na zlobnosti farovških dopisunov. Krmežljavčka grozno veseli, da je nadučitelj Benedičič dal lepo pravstveno spričevalo Oberčevemu stričniku, češ, da fant ne zna, koliko je 3 krat 7 in v kateri deželi in cesarstvu prebiva! To je nazadnje popolnoma umljivo, da je bil fantič prvič pred sodnijo popolnoma zbežan. Saj še Krmežljavčku, če ga kdo ostro prime za besedo, srce v hlače zleze — videli bi ga pri volitvah na cesti med gručo kmetov, ki so to »umstveno kapaciteto« z maturo, semeniški študijami, tako zbegali, da ni revček vedel, kje se ga nekaj drži! Nadučitelju bi rad spodtikal pristranost! Rad bi ga po krmežljavsko omalovaževal, da se je učiteljeva čast svetila na učencu. Tone, Tone! Latinec pravi: »si tacuisses, philosophus mansisses«. **Na kom se pa sveti svinjarija, ki jo je proizvajal in širil vaš pristaš, poučen po liguorijanski Bonaventurovi morali?** Se sveti na tonzuri ali na poštenem in občespoštovanem možu? — **Tone, zeleni in krmežljavi, lepo jezik za zobmi, sicer bomo povedali, kdo je bil oni brumni svetnik v svinjski koži, kje, kdaj in kako se je vse produciralo. Tudi soudeležniki ne bodo izvzeti, pa naj se zahvalijo. Tonetu za reklamo v prodajanju svetosti, kakor tudi oni, ki lahko radi afere pride ob — službo! — Samo enkrat še, pa se vidimo pri Filipih!**

GORENJSKE NOVICE.

g Knap pri Bukovšici nad Škofjo Loko. Dovolite g, urednik, tudi meni prostorček v vašem cenjenem listu, da se pritožim o postopanju našega župnika g. Albina Ilvski. Jaz sem napravil malo veselico v svoji gostilni v Knapih. To je spravilo našega gospoda župnika v hudo jezo. V nedeljo se je v pridigi silno togotil zaradi tega. Vzdignil je roke ter kričal kakor bi bil znorel. Tu doli je bila veselica,

katere so se udeležili ljudje celo iz druge fare! In to se je zgodilo o prepovedanem času! To ni prav! To ne gre! Nadalje je rohnel proti naprednim časopisom, češ, da jih je škof prepovedal in da jih zato nihče ne sme brati! Vprašam vas, g. župnik, zakaj me ne naznanite pri sodniji, če sem naredil kaj nepostavnega? Saj sem tudi jaz moral naznaniti pristojni oblasti, predno sem imel veselico, da sem dobil za to licenco! Predno kaj govorite, premislite g. župnik! Vi vidite »grehe« naše, mi vidimo pa vaše! Če bi farovž, v katerem stanujete, znal govoriti, lahko bi povedal o marsikakem škandalu. Saj se razumemo, g. župnik! Rečem le, da kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce! Veselica, katero sem napravil v svoji gostilni, je potekla brez vsega pohujšanja v splošno zadovoljnost mojo in gostov! Hvala jim za obilen obisk. Vi, g. župnik, pometajte rajši pred svojim pragom, saj je tam dovolj nesnage. Kar se pa tiče naprednih časopisov, smo jih brali in jih bomo brali še, pa če je vam prav ali ne. Resnica in pravica naj gre tudi med preprosto ljudstvo, da tudi borni kmetič spozna svoje prave prijatelje. Tudi pri nas v bukovski fari napredujemo in bomo čedalje bolj! Toliko za danes v odgovor vam, g. župnik! Če bi pa še kdaj sitnosti stresali, vedel si bodem poiskati zadoščanja pri — sodišču! Za zdaj se zadovoljite s temi skromnimi vrsticami. — Franc Pintar, gostilničar.

g Naprednjakom komendske fare! Letošnje deželnozborske volitve smo srečno spravili v podstrešje, zato si misli marsikateri izmed vas: sedaj pa lahko brez skrbi dolgih šest let držim roke navskriž. Vendar pa temu, dragi napredni Komendčani ni tako. Mi moramo takoj pričeti z delom, da nas po preteku šestih let zopet ne osramote razni farški podrepniki — gotovi mladi župan — nadebudni učitelj »Slomškar« in strahovladni župnik. Takoj moramo pričeti zbirati našo armado in jo dolgih šest let vežbati, kako morajo zadnjih par tednov pred volitvami gledati na prste raznim, nam v političnem oziru neljubim osebam. Kakor mora vsak državni organ biti poučen o zakonih, katere mu nalaga njegova služba, tako morate vi, kar vas je naprednih in ki ste poučeni, kaj dovoljuje volilni zakon in kaj ne, da svoje manj učene somišljenike ob nedeljah in drugih prostih dnevih poučavate, da bodo vedeli, kadar jim bo treba nastopiti v javnosti, kako se morajo ravnati. Sedaj imate dovolj časa za pouk in pridobivanje somišljenikov. Ne držati križem rok, ampak delajte, delajte, kadar vam je dana prilika! To vam na srce polaga rojak v daljni Hercegovini.

NOTRANJSKE NOVICE.

n Dolenji Logatec. Že smo poročali v »Slov. Domu«, kako postopa naš klerikalni župan Slavec z našim občinskim tajnikom Erženom. Dasiravno je g. Eržena kot pristnega klerikalca poslal našemu županu za tajnika g. dr. Pegan iz Ljubljane, ga naš županc Slavec in podžupan Vidmar že iz početka nista nič kaj rada imela in sicer zavoljo tega ne, ker ni natanko spolnoval dane mu stroge zapovedi, da ne sme z nobenim naprednjakom občeati, posebno da ne sme v napredne gostilne zahajati. Zato sta ga drugi dan po novem letu brez pardona in vsega usmiljenja kratkim potom iz službe odslovila in ga izročila na milost in nemilost hudi zimi. Slavec in Vidmar se izgovarjata, da ima g. Eržen neke protiklerikalne napake, mi pa mislimo, da so to le Remčeve in Vidmarjeve prazne fraze, kajti pri nas noben pošteno misleč človek ne more verjeti, da je dr. Pegan poslal našemu županstvu za tajnika osebo, ki ne bi imela vse najboljše klerikalne lastnosti. Pač pa utegne biti tukaj nekaj popolnoma drugega povod, kar bomo pa pozneje bolj v luč postavili in za danes le še povemo v album našemu Remcu in Voluharju, da kdor s hudičem buče sadi, se mu rade ob glavo razbijajo. Gospoda Eržena pa priporočamo blagim srcem kot novo klerikalno žrtev.

n Postojna. Izkaz daril za Sokolski dom v Postojni: nabiralniki: hotel »Krona« 16 K 20 v, restavracija Ambrožič 7 K 30 v, gostilna in kavarna M. Baraga 4 K 40 v, restavracija »Zlata Praga« 11 K, gostilna Arko 15 K, Narodni hotel 5 K; dalje so darovali mesto koledarjev in novoletnih daril v prid Sokolskemu domu naslednji gg. trgovci: br. Ludovik Ditrich 20 K, br. Kogej Jernej 5 K, br. Josip Kraigher 5 K, br. Krainer Fran 2 K, br. Petrovčič Fran 4 K, br. Pikel Mirko 10 K, br. Kutin Fran in Milan 20 K; 20% od prodanih 31 srečk »Zagrebački zbor« izročil br. Stan-ko Lavrenčič 6 K 20 v. Bodi izrečena vsem srčna hvala! Na zdar! Bratje, zbirajte marljivo tudi nadalje prispevke za naš dom! Na zdar!

n Za Ciril Metodovo družbo so darovali mesto običajnih novoletnih koledarjev svojim odjemalcem naslednji gg. trgovci v Postojni: Ludovik Ditrich & Ko. 10 K, Krainer Fran 2 K, Kraigher Josip 5 K, Kogej Jernej 5 K, Kutin Fran 10 K, Petrovčič Fran 4 K, Pikel Mirko 10 K.

n Postojnski salonski orkester priredi v nedeljo, dne 25. prosinca t. l. koncert v prid »Vremskih ponesrečencev ostalim« v Narodnem hotelu z jako bogatim in izbranim sporedom. Z ozirom na jako blag in človekoljuben pomen se pričakuje obilne udeležbe; druga društva pa se opozarjajo, da ne prirejajo na ta dan veselice.

n Občni zbor Postojnskega Sokola se vrši dne 20. t. m. v restavraciji br. Miroslava Ambrožiča.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

n **Slavnim društvom in korporacijam** se priporoča pri prirejanju predpustnih in drugih veselice »Godbeno društvo« v Postojni, ki ima za oddajati godbo na lok od 6 mož naprej in novoustanovljen »Šramelj«, ki je sodeloval že pri več prireditvah v popolno zadovoljstvo občinstva. Ker je društvo le samo na sebe navezano in nima nikakih podpor, se najtopeje priporoča, da se ga upošteva. Honorarji nizki. Vprašanja na »Godbeno društvo« v Postojni.

n **Smuški šport** se je letos tudi v Postojni uvedel, ki se ga poslužuje v polni meri staro in mlado, za kar je posebno prikladna letošnja zima. Opozarjamo tedaj sankarje iz Trsta in Reke, da se prepričajo, da se tudi v Postojni lahko izborna sanjka. Terena je v izobilju na razpolago.

n **Ostrožno brdo.** Blagorodni gospod urednik! Da bi vi vedeli delovanje našega Osojanca, posebno odkar je postal trgovec, bi rekli, da ima gotovo skisane možgane. Sedaj se tožari, opravlja, laže vse vprek. Da bi se kakšen duhovnik vmešal v delovanje kakšnega merjasca, tega ni bilo slišati. No naš Osojanc je tudi to storil. Šmakoc ima merjasca od c. kr. kmetijske družbe in ta merjasec se je našemu Bojancu tako priljubil, da je ukazal Činkovcu, da mora računati za vsak skok tega merjasca mesto 1 K, sedaj 2 K. Zato ga pa Osojanc porablja za svojega prvega svetovalca in pričo.

ZAGORSKE NOVICE.

o **Iz zagorske fare.** Za eno leto smo zopet starejši. Ali smo tudi za eno leto modrejši? Na to pa ne bode Lipe Zabuku odgovarjal. Jaz bom samo suha dejstva navedel, ne ozirajoč se ne na levo in ne na desno. Minolo leto je bilo zelo kritično za našo monarhijo in tudi za zagorske liberalce je bilo zelo kritično. Mi nazadnjaki smo si že vsa častna mesta med seboj razdelili, ker nam je deželni odbor že obljubil, da bo napredni občinski odbor priporočal v razpust vladi . . . A glej ga spaka, ti naprednjaki so se nekako potem časopisja izglahali in še nekaj je prišlo . . . in mi smo bili ob našo nado. Resnica je, da imamo napredno - socijalnodemokratski krajni šolski svet v Zagorju. In kaj koristi to naprednjakom in demokratom? So li oni zadovoljni, da imajo samo mesta?! Je že mogoče tako! Kaj koristi liberalcem krajni šolski svet, če pa imamo mi že skoro vso mladino v našem taboru. In to pač ni nič čudnega, da jo imamo, ker baš napredni krajni šolski svet skrbi za tako knjižnico, da se **mladina navdušuje za naše nazadnjaške ideale.** Seveda jaz Lipe Zabukov, mežnar, sem tudi oče — in torej moram še pošiljati nekaj otrok v šolo. V šoli pa imajo »šolsko knjižnico« za šolsko mladino in kaka je ta knjižnica, no, za nas in zopet za našo stranko. Samo jaz sem

nekam jezen, ker to prešmentano knjižnico bi najraje sežgal na grmadi. Poglejte g. urednik, če nisem opravičen k ti jezi! Oni dan mi prinese iz šole domov otrok knjigo, ki pa je bila že zelo razcapana (to je dokaz, da se morda najbolj razposojuje). Seveda jaz, ki imam časa ponoči dovolj, sem tudi bral knjigo. Vam g. urednik lahko zaupam, da je bila knjižica od Krištofa Šmida. To ti je berilo, a samo groza me je potresla, ko pridem do odlomka: »Vi učitelj, pojdite na Jelovec po Marico, ker to želijo gospodična grofinja.« Učitelj se ponižno prikloni in še ponižnejše reče: »G. župnik, ne bo mi potreba iti.« Župnik: »Zakaj ne?« Ravno prej, ko sem zvonil ave Marijo, sem v zvoniku skozi lino videl Marico moliti na očetovem grobu, torej bom kar skočil ponjo . . .« Gospod urednik, ali nisem jaz lahko opravičeno jezen, da naše učiteljstvo razširja konkurenco meni, torej potom knjižnice hočejo ubogega mežnarja ob bero spraviti. Tudi na Toplici imamo v naši fari šolo s krajnim šolskim svetom, a tam je mešano. A, rence. Res je, da so v topliškem krajnem šment glej, tam pa ne vidimo take konkurenckem svetu različni ljudje. A, mogoče je pa, da učiteljstvo hrepeni po naprednosti? Samo toliko, g. urednik, naprej pa moja pamet ni zmožna. Tako, g. urednik, vi vpijete po časopisju; toliko in toliko tisoč naprednih glasov smo dobili, in toliko in toliko je nas. Tega pa ne vidite, kako mi s prevdankom pripravljamo pot mladini v naš tabor. Poglejte samo en slučaj. Imamo Marijni vrtec, v katerem je skoraj dve dobri tretjini iz zagorske šole, a slabše gre iz topliške šole. Kaj pa imajo liberalci? Nič! Iz tega morate pripoznati, da bo bodočnost naša. In zakaj bo bodočnost naša? Zato, ker so vsi naprednjaki s socijalnimi demokrati vred indolentni ljudje! Mi nazadnjaki lahko naprednjake pomilujemo, ker pri vas ni pravega dela in vsled tega tudi ne bo pravega jela! Koliko bi še jaz lahko vam povedal g. urednik o razmerah v Zagorju, a raje molčim . . . Minolo leto me je tudi pot prinesla v Čemšeniško faro. Tam je za nas nazadnjake raj božji. Iz Čemšenika sem jo prikolovratil v Šent Jur. Najprej obiščem mežnarja, a ga nisem dobil doma. Najdem ga v gostilni Učakarjevi. Moj kolega se je mastil z ostanki kaplana čemšeniškega. Ko je možakar povžil solato, sem se mu predstavil, da sem Lipe Zabuku, mežnar iz Zagorja. Čujte, mož me je dostojanstveno sprejel. Lipe, veš kaj se je meni minuli teden pripetilo? Kaj? V nedeljo zjutraj mi da Cencel nekaj pisanega, kar naj bi jaz klical pred cerkvijo. Seveda jaz sem vzel, ker sem mislil, da je o tem, po čim Werbole plačuje prešiče. Na kor pa le dam prvi pevki prebrati — in groza — **naprednjaki hočejo imeti shod.** Veš, Lipe, jaz pa proti cerkvi ne morem delati in vsed tega tudi nisem klical. Gospod urednik, še veliko zanimi-

vosti imam, a za danes naj bo dovolj. — Lipe Zabukov, nazadnjaški mežnar cele fare.

GOSPODARSTVO.

Povzdiga živinoreje.

Naša živinoreja se še od daleč ne more primerjati z ono v drugih naprednejših deželah. Čeprav smo v teku zadnjih let res zelo veliko napredovali v tem oziru, vendar poleg tega še redno opažamo, da še zdalek nismo do tistih uspehov, katerih smo pričakovali, to pa bodisi vsled tega, ker se za to stvar vse premalo brigamo ali pa radi drugih gotovih vzrokov. Eno pa je, kar moramo tukaj pribiti, in to je: vsa čast onim činiteljem, ki imajo kaj zasluga v tej stvari in sicer gre zasluga v prvi vrsti naši c. kr. kmet. družbi, ki je na tem polju že ogromno veliko storila.

Res pa je tudi, da vsega dela tudi kmetijska družba ni mogla storiti v tem oziru. V zadnjih letih se je pričelo ustanavljati živinorejske zadrage, ki so v krajih, kjer so pod pravim vodstvom, pripomogle tudi dokaj k izboljšanju naše živinoreje. Naglašam pa, da to le v krajih, kjer so pod pravim vodstvom, ker so nam dandanes znani slučaji, da take zadrage skrb, ponekod za vse prej, samo za povzdigo živinoreje ne. Pa odveč bi bilo se spuščati v to, ker kdor ni slep, vidi to vse lahko brez očal, slepcu pa tudi z najboljšimi očali ni mogoče pomagati.

Ali so pa take zadrage tudi tako osnovane, da ustrezajo vsem potrebam naše živinoreje? Ne, tega ni, kaj je temu vzrok, smo že nekaj malega zgoraj omenili in zato bi bilo odveč to še enkrat ponavljati.

Veliko pa je tudi dela v živinoreji, ki ga zadruga tudi sploh ne more vršiti, pač pa le posamezniki, živinorejci. Skrbno odbiranje živali za plemo, boljša reja telet, skrb za boljše krmljenje, skrb za izboljšavo hlevov in dr. pa je stvar vsakega posameznega živinorejca in če tedaj živinorejci sami ne skrbimo za to, so nam potem vse zadrage brez pomena.

Ali so tedaj živinorejske zadrage brez pomena za povzdigo živinoreje? Nikakor ne, pač pa imajo one nalogo storiti vse to, kar posamezniki ne zmorejo in to velja glede dobave in reje plemenjakov, za pravico in vzdrževanje skupnih pašnikov in še mnogo drugega.

Ker pa si povzdige živinoreje brez podpor ni misliti, zadrage pa se tudi ne morejo ponašati s premoženjem, je s tem dana prilika, da si zadrage pridobe podpor. Radi tega je toplo priporočati take zadrage, ker le skupno delo nam lahko donese v resnici mnogo uspehov. Seveda če pa pri tem še posamezniki ne vršijo svoje dolžnosti, pa je delovanje vsake take zadrage brez vsakega pomena, zato naj tudi posamezniki store, kar je v njihovi moči in

potem bomo čez gotovo dobo lahko rekli, da tudi mi ne zaostajamo za drugimi.

Gorenjski.

Par besed o prašičjereji.

Pogostokrat slišimo, da ta ali oni gošpodar pri reji prašičev nima »sreče«. To je žalibog premnogokrat tudi resnica, kajti pridejo bolezni in drugo, pa imamo namesto pričakovanega skupička — zgubo.

Pravzaprav pa nam reja prašičev lahko donaja največ dobička, ako gledamo povsod na to, da se ogibamo napak, brez katerih nismo nikjer, tako tudi pri prašičjereji ne. In sicer je navadno ena prvih napak naše prašičjereje ta, da vodimo svinje **prezgodaj**, tedaj **premlade** po plemenu, druga nič manjša pa, da jih navadno vodimo samo **enkrat**, potem pa jih opitamo in zakoljemo. To pa ni prav!

Vsakomur mora biti znano, da ako svinjo prezgodaj pripustimo, da nam potem ne more roditi krepkih in lepih praseta, kajti če svinja sama ni dosti razvita, bode rodila potem tem manj razvita praseta. Zato se tudi pogostokrat zgodi, da nam gre celo gnezdo v nič. Pa tudi v rasti mnogo zaostanejo prezgodaj vojene živali in prej opešajo v rodovitosti in plemenski sposobnosti. Živali pa, ki jih pripuščamo v pravi starosti, ko so stare 10 do 12 mesecev, pa nam rode lepe, krepke in zdrave mladiče.

Kot že omenjeno, je druga napaka naše prašičjereje ta, da rabimo pri nas svinje **samo enkrat** za pleme. Ako nam tedaj na ta način reja ne bo pešala, bi bilo v resnici čudno, kajti s takim ravnanjem rejo namesto da bi jo zboljševali, le zatiramo. Znano je, da postane svinja najbolj rodovitna šele s tretjim gnezdom. Takrat dobimo od nje tudi najlepše mladiče in ima tudi dosti mleka. Kot nas skušnje uče, so mladiči iz drugega ali tretjega gnezda veliko boljši za pleme kot iz prvega, kajti onim iz prvega manjka rodovitost in druge dobre lastnosti.

Razvidno bo tedaj vsakomur, da moramo na zgoraj omenjene napake strogo gledati, kajti le na ta način dosežemo lahko veliko več in boljših uspehov. Potem nam tudi ne bo treba tolikrat tožiti, da pri prašičih nismo imeli »sreče«.

gs Dobre ržene otrobi po znižani ceni iz c. in kr. vojaškega mlinarstva v Mariboru odda takoj c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani za kmetovalce na Kranjskem. Cena tem otrobom je 9 K za 100 kg z vrečami vred na postaji v Mariboru. Otrobi so v vrečah po 50 kg in se vzamejo vreče komad po 75 v nazaj, če se jih takoj vrne, vendar je plačati na dan pol vinarja od vreče za izposoditev. Če se vreče vrnejo, stanejo torej otrobi, vračunši vožnjo, povprečno kakih 8 K za 100 kg na raznih kranjskih železniških postajah. Te otrobi

se oddajo le v celih ali v pol vagonih, in sicer po povzetju. Pač je pa kmetijska družba pripravljena, založiti potreben denar. Družbene podružnice, zadrage in županstva, ki bi želele kaj teh otrobi za svoje ude, oziroma občane, naj jih takoj pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani naroče, kajti za Kranjsko je na razpolago samo 19 vagonov in jih dobe tisti, ki se najprvo zanje zglase. Šest vagonov je takoj dobiti, ostanek pa polagoma do meseca aprila.

gs Kako je ravnati s semenskim krompirjem čez zimo? Semenskega krompirja ne smemo spraviti na velik kup, pač pa ga moramo pustiti bolj na večjem prostoru, da se mu vsakršno predčasno kaljenje zabrani. Vedno je boljše, da ga imamo na svetlem kot pa na temnem prostoru, ker v temnih prostorih začne zelo rad zgodaj kaliti. Ako pa prične že zgodaj po zimi kaliti, pa je vzrok navadno ta, ker je prostor pregorak, zato je dati tak krompir na zračen prostor. Posebno boljše in dražje vrste zgodnjega semenskega krompirja se priporoča v zračen prostor drug poleg drugega zložiti; koncem februarja ali v marcu se ga pa spravi v svetel prostor. Ker mu kaliti takrat tako ni mogoče več ubraniti, se doseže s tem, da požene kratke in močne kali, zato tudi ni nobene izgube pri tem, ker se ga sadi potem kar s kalicami, kar je za zgodnji krompir posebne važnosti, ker dosežemo s tem veliko zgodnejši pridelek. Tisti krompir, ki je preveč vzklik, nima več take moči, ker je že velik del zgubil s predčasnim kalenjem. Zato je gledati posebno na to, da dosežemo večje pridelke.

gs Skrb za živino po zimi. Tudi živina mnogo trpi pred hudim mrazom, zato moramo skrbeti, da ji to trpljenje olajšamo, ker se živina pač ne more v hudem mrazu zaviti v kožuh, kar ljudje lahko storimo. Dobro delo stori tedaj vsak gošpodar, da za svoje živali skrbi, da ne bodo zmrzovale, pa naj bo potem tudi pes, ker nam živali pač vse povrnejo, kar smo zanje dobrega storili.

LISTEK.

Sosedov študent.

(Črtica iz kmečkega življenja.)

T. J.

(Konec.)

Franceljnu se je zdelo, da govori samo njemu in očital si je: tudi z menoj bo znati enkrat tako, če ne bom ubogal staršev. Drug glas pa mu je rekel, naj dela po svojem razumu, ki mu ga je vendar bog dal. Komaj je čakal, da je bilo opravilo gotovo in še spotoma domov gredoč je premišljeval, kar je že tolikrat storil, kako bi se pač rešil iz te zagate. Tega premišljevanja ga je rešila šele soseda, ki je bila nje-

gova daljna sorodnica, ko ga je vprašala, kam da pojde sedaj, ko ne mara v semenišče.

»Izbral si bom druge študije in šel na Dunaj,« tako ji je odgovoril. »Če mi bo mogoče, bom postal kdaj advokat, ako pa ne, bo pa tudi moralo biti prav.«

»Kako si vendar čuden, Francelj, kar razumeti te ne morem. Ustreži vendar želji svojih staršev, boš videl, da ti ne bo žal. Pa kako bodo potem veseli doma; tebi pa tudi kot duhovniku ne bo nič hudega, saj vidiš, **kako dobro se gospodom godi**. Pa tudi ti boš lahko enkrat zelo priljubljen na kaki dobri fari. Potem boš pa našo Micko lahko vzel k sebi za kuharico. Stregla ti bo, kar ji bo pač mogoče in vem, da ti potem ne bo prav nič hudega.« Tako in podobno je modrovala soseda Polona. Ko sta se ločila, ji ni rekel ne sem ne tja ter se zatopil v premišljevanje.

Popoldne iste nedelje pa se je napotil Francelj v gozd, kamor je najraje zahajal. Venomer so mu prihajale besede sosedice Polone na misel. Premišljeval je dolgo in kakor slika za sliko so se menjavale njegove misli. Predočil si je ponovno vse dobre in slabe strani, ki ga čakajo in v misel mu je prišlo, ali hočeš, da se ti bo dobro godilo, ali hočeš stradati? Ali ti je ljubše, da se mučiš na vse pretege, da se boš mogel preživeti in zraven še študirati, ali pa živeti brezskrbno življenje? V misel so mu zopet prišle besede pridigarja, ki je pravil o grehu in spolnjenju božjih zapovedi. Ali on spolnjuje božje zapovedi, ali skazuje staršem tisto pokorščino in spoštovanje, kot ga mora izkazovati? Odgovoril si je, da ne. Ali kaj, ko mu pa na drugi strani zopet vest pravi, da bo v duhovskem poklicu nesrečen, zelo nesrečen. Težak duševni boj se je bil v njegovi duši dolgo časa, predno si je dopovedal, da to, kar on namerava, ni prav. In naposled je podlegel svoji volji in zmagale so v njem besede propovednika, ki je rekel, da bodo le tisti zveličani, ki vse zapovedi resnično spolnujejo . . .

Taval je proti domu šele, ko se je solnce skrililo za gorami. Prišel je domu očividno prenovljen in potolažen. Prva ga je zagledala mati, in ker se ji ni zdel več tako otožen in pust mu je danes privoščila prijazno besedo. Tudi povečerjal je tisti večer z drugimi vred, kar se že dolgo časa ni zgodilo in med drugim je dal domačim tudi razumeti, da se je sedaj premislil in namenil v semenišče.

Kdo bi bil v takem slučaju bolj vesel, kot so bili domači. »Saj sem vedela, da nam Francelj ne bo napravil take sramote. Bog je gotovo uslišal mojo molitev,« je dejala mati in za priboljšek prinesla Franceljnu kupico vina na mizo. Še tisti večer so zvedeli o tem po vasi in vsi so modrovali, kaj je neki vzrok, da se je Francelj spreobrn timer. Pri večerni molitvi se je marsikatera ženica spomnila na našega spre-

obrnjenca in hvalila Boga, da mu je zopet podelil pravo pamet.

Francelj pa kljub temu, da je odstopil od svojih prejšnjih namenov, ni imel miru pred svojo vestjo. Vedno mu je očitala, da ni storil prav, da je **samega sebe izdal**. Čutil se je ponižanega pred samim seboj.

Prišel je tisti čas, ko je bilo treba odrinuti od doma in zamenjati obleko. Prišel je med tovariše in med njimi je skušal pozabiti to, kar ga je vedno grizlo; a ni mu bilo mogoče. Vedno in vedno mu je vest očitala, da ni ravnal prav...

Domači pa so bili zopet veseli kot prej, saj bodo imeli v dobrih par letih duhovnika v svoji sredi. Da, ponosna je bila na to cela vas. In kdo bi jim to zameril?!

* * *

Preteklo je od tistega časa komaj eno leto in Tineto Francelj je prišel zopet domov na počitnice. Francelju pa se je poznalo, da mu vse to ne prija posebno dobro. Na počitnice ni prišel več tisti, kot je hodil nekaj iz gimnazije. Vedno je pokašljeval po malem in domači so ga v skrbeh izpraševali, kaj mu je? A on jim ni mogel dati drugega odgovora, kot to, da ga v prsih nekaj tišči. Hodil je nekaj časa okrog in čez nekaj dni je celo legel in nič več vstal. Domači so hitro poklicali zdravnika iz bližnjega trga, a zdravnik je zmajeval z glavo rekoč: »Upanja imam prav malo; mogoče okreva, gotovo pa ni.« In res ni še poteklo od tistega časa par mesecev in Francelj je zaspal — za vedno.

Domači so jokali, tarnali, istotako tudi sosede. Vsi so bili enih misli: škoda za fanta, kako velik gospod bi lahko postal enkrat. Pa ni bilo nobene pomoči!

Po malem je pričel Francelj bolehati v semenišču in to največ vsled tega, ker si je vedno in vedno očital, da ni ravnal prav, a pomagati si ni upal, ker je čutil, da nosi kal bolezni — jetiko v sebi.

Tako je postal Francelj žrtev razmer, kot jih je postalo morda že mnogo drugih, samo da se o drugih kaj takega ni nikoli zvedelo...

Napisal sem te vrstice v svarilen zgled vsem tistim staršem, ki mislijo, da je poklic duhovnika najboljši, da poprej dobro premislijo, predno silijo sina v seme-

nišče. Takšno siljenje namreč po navadi ni nič drugega, kot prav umazano samoljubje staršev, skrivajoče se v krinko verske gorečnosti. Samo da si taka mati lahko reče: **moj sin je pred oltarjem, mojega sina vse gleda in posluša**, če pa je sin kot duhovnik sebi in drugim v nesrečo, tega ti verski gorečnejši v svoji slepoti ne vidijo. Zato pravim: Tisočkrat boljši pameten posvetnjak, kot zgubljen duhoven, kakršnih vidimo **vedno več** okrog sebe. Zato se **tudi** duhovni dandanes pečajo skoraj bolj z vsemi mogočimi drugimi stvarmi, kot s svojim poklicem. Komaj da zjutraj oddrta tisto mašo, potem je pa cel dan posvečen **posvetnim** opravkom: političnim shodom, volitvam, bikoreji, svinjereji, mlekarjenju, denarnim kupčijam itd., tako da na takem duhovnu pogosto ni prav nič več duhovnega, kot — sukinja in poželjivost po denarju.

Zato, kmečki starši, **ne silite** svojega sina v lemenat, če ga srce samo ne vleče tje.

RAZNO.

* **Strašen izbruh vulkana Sakura-Shimmachi.** V nedeljo zjutraj je začel nenadoma bruhati do sedaj še malo znan ognjenik Sakura-Shimmachi na japonskem otoku istega imena. Ta izbruh je strašen in mu je težko najti primere. Ogromne skale letijo iz žrela med ognjem in gorečo lavo do 800 m visoko in padajo na zemljo v obsegu 30 km naokrog. Goreča lava preplavlja okolico in vžiga vasi in mesta v okolišju. Tri velike vasi v podnožju ognjenika so že popolnoma preplavljene. Koliko ljudi je pri tem poginilo, se ne da dognati, ker beže ljudje na vse strani in se izgubljaajo na raznih krajih. Gotovo pa je, da jih je na stotine poginilo v ognju. Vulkan je zanetil z gorečo lavo tudi velik gozd na bližnjem otoku in zažgal na več mestih mesto Kagoshima. Ljudstvo je zbežalo in mesto, ki je štel nad 70.000 prebivalcev, je bilo zvečer prazno. Na stotine ljudi je poginilo v mestu, na stotine na begu. Iz mesta Kavanoko je prišlo poročilo, da je bil zadnji živ v mestu neki brzojavni uradnik, ki se

je moral zadušiti po oddaji zadnje brzojavke. Mesto je popolnoma uničeno. Cel otok stoji v ognju in vse je uničeno. Vulkan bruha neprestano naprej. Iz daljave opazajo gledalci in konstatirajo po 50 do 70 silnih izbruhov na dan. Zveza z otokom je onemogočena, kar je ostalo na otoku, je uničeno. Novojeorški listi prinašajo strašne podrobnosti o katastrofi. Obseg katastrofe še ni znan, število žrtev cenijo že sedaj nad 10.000 oseb. Morje v okolici otoka je zavrelo, uničene so vse ribe, nobena ladja se ne more približati niti na več kilometrov. Vulkan bljuje z vso silo in cele reke goreče lave teko po hribu, se razlivajo po otoku in se iztekajo v razburkano vrelo morje. Mesto Kagoshima je popolnoma uničeno, na stotine prebivalcev je pogorelo v mestu, na stotine je ubilo na poti kamenje, ki pada z velike višine daleč na okrog po otoku v morje. Na več mestih obrežja je nastopilo morje in poplavlilo celje naselbine, ki so bile bogato naseljene in kjer je cvetela kupčija z ribami. Nekateri trdijo, da so začeli bljuvati tudi vulkani na nekaterih sosednjih otokih, ker ni mogoče dobiti od njih nobenega poročila in ker se jim ne more nihče približati. Vlada je poslala na pomoč več parnikov z rešilnim moštvom in z živili, toda parniki se morejo približati otokom komaj na več kilometrov. Dokler ne preneha bljuvanje, je vsaka rešilna akcija nemogoča.

* **Žalostna usoda prve ameriške odvetnice.** Prva žena, ki je v Združenih državah nastopila v javnosti kot odvetnica in ki je razentega igrala tudi v javnem življenju veliko vlogo, je pred kratkim umrla revna in pozabljena v St. Louisu. Miss Phoebe Couzins, ki je l. 1871. na vseučilišču v St. Louisu napravila državni pravniški izpit, je bila hči znanega pravnškega učenjaka in politika. Pomagala je najprvo svojemu očetu, ki je bil višji nadzornik misurskih ječ. Po njegovi smrti je prevzela njegov urad. Pozneje se je naselila v St. Louisu kot odvetnica. Imela je zelo razširjeno prakso in je bila daleč naokoli znana, ker je dobila vsak proces. Bila je nasprotnica ženskega gibanja ter pobijala poskuse v dosego ženske glasovalne pravice. Več let je bila težko bolna, ni mogla hoditi in morali so jo voziti.

Na lovu na srečo,

morejo samo krepki, zdravi ljudje pričakovati uspeha in celo izgledanje obraza, las in polti igra pri tem veliko vlogo, ker naše uspehe določajo pogosto samo navidezne pristranosti. Zato je dobro nelepe izpuščaje, otekline, vnetja, ozeblin in zlasti vseh vrst rane hitro odstraniti, s čimer si ne prihranimo samo bolečin, nego tudi spačenja naše zunanosti. Kakor vemo iz izkušnje v ta namen dragoceno služi Fellerjev rastlinski esenčni fluid z znamko

»Elsafluid«, kakor tudi ta bolečine tolažeči, proti vnetju delujoči fluid sploh pri vseh boleznih kože, pri nelepi polti, ogorenju, pegah, raskavi koži, srbenju kože, zoprnem potu, dalje pri izpadanju las, prhljaju itd. izborno učinkuje.

Nj. Ekszellenca baronica Freytagh pl. Loringhofen, Gorica, Corso Verdi 36, piše: »Sprejmite odkritosrčno zahvalo za vedno tako dobrodošlo poslatev Vašega »Elsafluida«, ki mi je v hiši postal tako neupljiv kakor voda in kruh. Poslužujem se vsake prilike, da tudi druge na to opozorim in sem to poletje zopet v Porečah to edino čudno sredstvo več osebam najtopleje priporočila.«

Naj bi si tudi naši bralci to opozorilo vzeli k srcu in naročili poizkusni tucat Fellerjevega fluida z znamko »Elsafluid« za 5 kron franko.

Pogosto je slaba, rumena barva na obrazu znamenje slabe prebave, telesne zaprtosti, zagatenja ali drugih motitev prebave in naj bi naši bralci torej tudi Fellerjeve odvajalne, tek pospešujoče rabarbarske kroglice z znamko »Elsa kroglice« imeli v hiši. To je lahko mogoče, ker 6 škatlic franko stane samo 4 krone in so tako kakor Fellerjev fluid dobivajo od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 318 (Hrvaško).

— — — — — fil.

Vsled bolezni je prišla v bedo ter živela od podpor svojih prijateljev.

* **Velike nesreče v Egejskem morju.** Iz Soluna prihajajo poročila o velikih nesrečah, ki jih je povzročil že večdnevni vihar, ki gospodari v Egejskem morju. Parnik »Nantes«, last francoske družbe v Carigradu, se je potopil pri Chiosu. Parnik je vozil 2400 ton premoga. Skoro v istem času se je potopil laški parnik »Antonio di Padova«. Parnik je bil obložen z žitom. Utonili so sin lastnika Carpi in 25 mož posadke. Turški parnik »Teraki« je nasedel pri Zongoultaku na pečine in je izgubljen. Moštvo se je rešilo. Pri otoku Imbros pa se je potopil vsled silnega viharja turški parnik »Ryvelli«. Utonili so lastnik parnika, 30 mož posadke in 7 potnikov.

* **Smrtna obsodba.** Pred porotnim sodiščem v Ljubnem je bil obsojen znani roparski morilec, 23letni Baumgartner, ki je umoril in oropal neko Terezijo Säumel v Pregu, v smrt na vešala. Njegov tovariš, 19letni Rudolf Vračko, pa na pet let težke ječe. Obtoženca, ki sta se dolgo časa uspešno skrivala, sta krivdo odkrito priznala. Načrt za ta roparski napad sta napravila že precej časa pred zločinom in sicer v ječi, kjer sta se slučajno spoznala.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Moški in ženske, ki so pri

boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo preizkušeno posredništvo o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84

(Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim nevarnostim. 94

V sredini zelo prometnega industrijskega trga se odda

trgovski lokal

istotam se odda manjši lokal za kakega obrtnika. — Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Doma“ pod šifro: „51/10“.

Citajte slovenska zgodovinska romana:

Kralj Matjaž.

Cena 2 K, po pošti 20 vin. več.

Opatov praporščak.

Cena 1.80 K, po pošti 20 vin. več.

Obe knjigi se dobivata v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Ženske pri motitvah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno zjamčeno neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlja K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)

Na željo se določijo iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zato carinske nevarnosti izključene. 94

Pozor!

Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev za samo 9 kron.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, sem bil pooblaščen velik oddelek čevljev daleč pod izdelovalno ceno spraviti v denar. Prodajam torej vsakomur: 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galoširano, z močno zbitimi usnatimi podplatmi, veleleeg. najnovejša fazona, velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo 9 kron. Razpošilja po povzetju

J. GELB, izvoz čevljev, Stari Sandec, Galicija števil. 123. 11

:: Zamena dovoljena, tudi denar nazaj. ::

NAPOL ZASTONJ!

Pri mojem poslovanju se vsak dan nabere velika množina ostankov, in da se izognem temu kupičenju, sem prisiljen da jih 3

oddam za vsako ceno.

Odda se 40—45 metrov ostankov za 18 K.

Ostanki obstoje iz različnega blaga za obleke modernih barv; posteljnega blaga I. kakovosti, pisano pasastega, rdečega, lila ali modrega; belega platna za telesno in posteljno perilo; oksforda za moške srajce, prav trpežne kakovosti; barhenta in flanele za obleke, bluze in srajce; modrotiska za predpasnike in obleke.

Ostanki se dajo prati in so brez vsake hibe, 4—12 metrov dolgi in se torej vsak ostanek najbolje lahko porabi. — Vzeti je treba najmanj zavitek z 40—45 metri po povzetju. Od teh ostankov se ne dajo vzorci, zato se pa za neugajajoče takoj vrne denar.

S. STEIN, tkalnica platnine, Nachod, Češko.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica števil. 2., lastna hiša.

Obreštuje vloge na knjižlobo s 4³/₄% v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnopravni delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsaj tuji denar. Promet na leto brez 1400 milijonov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantnejše. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

✱ ✱ gospodinjam ✱ ✱ iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro prebavljajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2—3 krat na mesec **Mastina**. **Mastin** je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. — **Mastin** je bil s prvimi kolajnami odlihan in ga porabljajo milijoni previdnih kmetovalcev. Iđi k svojemu trgovcu in kupi zavoje **Mastina** za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastoj, tudi če ne želiš **Mastina**. ali pa piši ti ali tvoj trgovec tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani**. Ta lekarna razpošilja 5 zavojev **Mastina** za 4 K poštne prosto.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 6 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 6 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nanjinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen s novim, sivim, jako stihovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14, 16 K; zglavniki 8 K, 8 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—, K 14 70, K 17 80 in K 1—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4 50, 5 20 in K 5 70; podpernica iz močnatega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je samenjati, za neugnajajoče se vrne denar.

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Posojila

dobe pravne osebe in tvrdke **takoj in diskretno**. Priložiti je 10 vin. znamko. Dosedaj se je izplačalo osebam vseh stanov že nad 800.000 kron. Prosnje pismeno pod: **Reelna in hitra pomoč S & Co., Kranj, poštno ležeče.**

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 10. januarja 1914.

Linc: 25, 30, 86, 73, 31.

Dvignjene v sredo, dne 14. januarja 1914.

Trst: 29, 20, 3, 49, 1.

Edina SLOVENSKA crožna tovarna

PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVLE - KOROŠKO ::

PIŠITE PO:
CENIK
1914

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitim ozdravljenju **brez** motenja poklica, **brez** ponovitve, **brez** živega srebra in drugih strupov, **brez** vbrizgavanja, **brez** škodljivih posttranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84** (Lausitz).

Ustanovljena 1881.

Račun: Pri avstr. pošt. nr. št. 525.496.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

F. Z. Z. D. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4 ³/₄ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodi jo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Frano Jarc, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

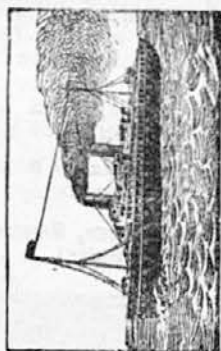
Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19.000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.

Proda ali v najem se odda

celo kmečko posestvo(grunt). — Natančneje se izve pri lastnici
Angeli Prestor v Rovišah, pošta Sava pri Litiji.**HAVRE-NEW-YORK****Samo 5 dni iz**vozijo francoski brzoparniki,
najkrajša in najcenejša vožnja.Veljavne vozne listke (šifkarte) za
Ameriko in vozne liste iz Amerike
nazaj v domovino po najnižji ceni
izdaja **edini****Ed. Šmarda**
13
Brzoparniki: France, La Provence, La Savoie, La
Lorraine, La Touraine, Roshambeau.
: **Samo pet dni!** : v hiši Rmetste posojilnice, nasproti „Figovca“.

Aškerčevo poslednje delo:

Atila v Emoni.Cena broširane knjige 1 40 K,
vezane 2 40 K; po pošti 20 v več.Naroča se v
Narodni knjigarni v Ljubljani.Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujo-
čega sredstva proti**moški oslabelosti?**Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju
nemškega potovalca po Afriki (pripoznano
tudi od številnih nemških in inozemskih
profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h
za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez
natiska 94**dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.).**Gospodje vsake starosti, ki so doslej brez-
uspešno rabili vse mogoče (aparate, krog-
ljice, metode, praške takozvana ojačila itd.),
mi bodo po prečitaniu mojega opisa hval-
ležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo
omejeno število eksemplarov.**Danes rdeč — jutri mrtev!**se bi lahko opravičeno trdilo
z ozirom na stotero sredstev,
ki se jih danes v časopisih
naznanja, da jutri zopet iz
pozorišča izginejo.**Tu ne pomaga nobena reklama**
ko sredstvo samo ne diži,
kar naznanilo obljublja. Na-
sprotno pa opozarjamo tukaj
kratko, ponižno in brez vsake
reklame na dva sredstva, ki
sta se že od zadnjega stol-
letja sem kot popolnoma
zanesljiva izkazala in sicer:1. Izborni Fellerjev zeliščni fluid z
znamko „Elza fluid“, kateri — kakor smo
se sami prepričali — odpravi bolečine mu-
skeljne in kite, vpliva življajoče in poveča
opornost, prepreči mnogo revmatičnih in
lahkih bolezni, ki se jih dobi vsled prepiha
ali prehlajenja. 12 malih ali 6 dvojnih ali
2 špeciální steklenici franho 5 kron.Vam hočemo povedati, da tisočero
ljudi proti pomanjkanju apetita pečenju
(sodbrennen), teži v želodcu, nagonu k plu-
vanju, slabostim, kovcanju, napenjanju in
proti vsakemu motenju prebave s posebnim
uspehom rabi Fellerjeve odvajalne Rabarbar-
kroglice z znamko „Elza-kroglice“
6 škatljic 4 krone franko. In vedno čujemo
zopet reči:**Ničesar ne grè čez dobroto**
obeh Fellerjevih preparatov z znamkama Elzafluid in
„Elza-kroglice“, ali pazi naj se pred posnemanji in na-
roči naj se ju pristno s tem, da se natančno naslovi na:
E. V. FELLER, lekarnar v Stubici, Elzaplatz št. 318 (Hrvatsko).**Mestna hranilnica ljubljanska****Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.****Največja slovenska hranilnica!**

Denarnega prometa koncem leta 1913	K 700,000.000.—
Vlog	K 43,000.000.—
Rezervnega zaklada	K 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po**4¹/₂ %**brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**
Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.